

STANDARDI PSIHOLOGIJSKOG TESTIRANJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Standardi psihologijskog testiranja uređuju: način i standarde uporabe psihodijagnostičkih sredstava, znanja i vještina psihologa.

Psiholog je obvezan pri primjeni i uporabi psihodijagnostičkih sredstava postupati prema ovim standardima.

Članak 2.

Psiholog pri primjeni psihodijagnostičkih sredstava mora imati relevantna stručna znanja i vještinu primjene.

II. STANDARDI UPORABE

Članak 3.

Standardi uporabe psihodijagnostičkih sredstava obuhvaćaju:

Procjenu potencijalne koristi testiranja u situaciji procjenjivanja.
Provjeru prikladnosti psihodijagnostičkog sredstva i njegove uporabe.
Uporabu psihodijagnostičkog sredstva u ispitivanju osoba s posebnim potrebama.
Pripremu za testiranje.
Primjenu psihodijagnostičkog sredstva.
Interpretaciju rezultata.
Točnu prezentaciju rezultata relevantnim osobama.

1. STANDARD

Procjena potencijalne koristi testiranja u situaciji procjenjivanja

Prema ovom standardu psiholog treba:

1. 1. Imati razumno opravdanje za uporabu psihodijagnostičkog sredstva.
- 1.2. Uvjeriti se postoji li opravdani razlog upućivanja klijenta na testiranje.
- 1.3. Odrediti prikladna psihodijagnostička sredstva s obzirom na svrhu testiranja i osobine klijenta.
- 1.4. Potražiti druge relevantne dodatne izvore informacija.
- 1.5. Osigurati da se iskoriste svi dostupni dodatni izvori informacija.

2. STANDARD

Provjera prikladnosti psihodijagnostičkog sredstva i njegove uporabe

Prema ovom standardu psiholog treba:

- 2.1. Pratiti promjene koje se s vremenom događaju u populacijama ispitanika i korištenim kriterijskim mjerama.
- 2.2. Biti svjestan potrebe za reevaluacijom uporabe psihodijagnostičkog sredstva ako se promijeni njegov oblik, sadržaj ili način primjene.
- 2.3. Biti svjestan potrebe za reevaluacijom dokaza o valjanosti, ako se promijeni svrha uporabe psihodijagnostičkog sredstva.
- 2.4. Sudjelovati u formalnim validacijskim istraživanjima kada je to moguće.
- 2.5. Pomagati u ažuriranju informacija o normama, pouzdanosti i valjanosti psihodijagnostičkog sredstva davanjem relevantnih testovnih podataka onima koji razvijaju psihodijagnostička sredstva, izdavačima te istraživačima.

3. STANDARD

Uporaba psihodijagnostičkih sredstava u ispitivanju osoba s posebnim potrebama

Prema ovom standardu psiholog treba:

- 3.1. Razmotriti uporabu alternativnih metoda procjenjivanja umjesto modificiranja psihodijagnostičkog sredstva.
- 3.2. Napraviti odgovarajuće prilagodbe za korisnike sa slušnim, vizualnim i motoričkim oštećenjima ili drugim poteškoćama.
- 3.3. Potražiti relevantni profesionalni savjet, ako potreba za modifikacijom primjene psihodijagnostičkog sredstva nadilazi postojeće mogućnosti.
- 3.4. Znati da modifikacije, ako su potrebne, ovise o prirodi posebne potrebe i trebaju biti napravljene tako da minimalno utječu na valjanost rezultata.
- 3.5. Omogućiti dostupnost informacije o prirodi svake modifikacije u psihodijagnostičkom sredstvu ili primjeni psihodijagnostičkog sredstva onima koji interpretiraju ili odlučuju na temelju rezultata psihodijagnostičkog sredstva, kako interpretacija ne bi bila pristrana, a odluka nepravedna.

4. STANDARD

Priprema za testiranje

Prema ovom standardu psiholog treba obaviti sljedeće pripreme za psihodijagnostičko sredstvoiranje:

- 4.1. Osigurati klijentima na vrijeme jasnu informaciju o svrsi testiranja i pravilima koje moraju slijediti.
- 4.2. Omogućiti klijentima odgovarajuću pripremu, upute i zadatke za vježbu.
- 4.3. klijentima jasno objasniti njihova prava i odgovornosti.
- 4.4. Objasniti klijentima, kad je testiranje neobvezno, posljedice testiranja i i odustajanja od testiranja kako bi mogle donijeti odluku. O svojem sudjelovanju.
- 4.5. Napraviti potrebne pripreme kako bi se osiguralo sljedeće:
 - a) usklađenost priprema s onima određenima u priručniku;
 - b) dostupnost mjesta za testiranje u odgovarajućem prostoru: prostorija mora biti dovoljno prostrana, zračna, dobro osvijetljena i zaštićena od buke i drugih izvanjskih utjecaja;
 - c) dovoljna količina provjerenog i ispravnog testovnog materijala;
 - d) primjenu psihodijagnostičkih sredstava obavljaju isključivo educirane osobe;
 - e) odgovarajuću prilagodbu za testiranje osoba s posebnim potrebama.

5. STANDARD

Primjena psihodijagnostičkog sredstva

Prema ovom standardu psiholog treba:

- 5.1. Uspostaviti dobru suradnju s klijentima.
- 5.2. Izbjeći stvaranje ili poticanje nepotrebne anksioznosti, osim ako je ona predmet mjerenja.
- 5.3. Osigurati uklanjanje potencijalnih izvora ometanja (npr. alarmi na satovima, mobiteli).
- 5.4. Prije početka testiranja provjeriti imaju li svi potrebne materijale.
- 5.5. Primijeniti psihodijagnostičko sredstvo u odgovarajućim nadgledanim uvjetima.
- 5.6. Jasno i razgovjetno pročitati upute i provjeriti da li su klijenti upute razumijeli..
- 5.7. Pružiti dovoljno vremena za rješavanje primjera.
- 5.8. Provjeriti jesu li vraćeni svi materijali na kraju testiranja.
- 5.9. Provjeriti jesu li uvjeti testiranja bili pod kontrolom i jesu li klijenti bili izloženi ometanjima tijekom testiranja.

6. STANDARD

Interpretacija rezultata

Prema ovom standardu psiholog treba:

- 6.1. Dobro razumijeti teorijski ili konceptualni temelj psihodijagnostičkog sredstva, pripadajuću dokumentaciju i uputu za korištenje i interpretaciju rezultata.
- 6.2. Dobro razumijeti korištene ljestvica, karakteristike normativnih ili usporednih skupina i ograničenja rezultata.
- 6.3. Spriječiti pristranost u tumačenju rezultata osoba koje pripadaju skupinama različitog kulturalnog naslijeđa, stupnja obrazovanja, dobi ili su različitog etničkog porijekla.
- 6.4. Koristiti odgovarajuće rezultate normativnih ili usporednih skupina kad su dostupni.
- 6.5. Interpretirati rezultate u svjetlu dostupnih informacija o osobi (uključujući dob, spol, obrazovanje, kulturu i druge čimbenike) te uzevši u obzir tehnička ograničenja psihodijagnostičkog sredstva, kontekst procjenjivanja i potrebe onih s opravdanim zanimanjem za ishod procesa.
- 6.6. Izbjegavati generaliziranje rezultata psihodijagnostičkog sredstva na osobine koje ono ne mjeri.
- 6.6. Pri interpretaciji rezultata uzeti u obzir pouzdanost svake ljestvice, pogrešku mjerenja i druge karakteristike koje su mogle umjetno sniziti ili povisiti rezultate.
- 6.7. Biti svjestan mogućih stereotipa i izbjegavati interpretiranje rezultata na način koji podržava stereotipe.
- 6.8. Uzeti u obzir svaki dokaz o prethodnom iskustvu s psihodijagnostičkim sredstvom, ako postoje podaci o efektima takvog iskustva na učinak na psihodijagnostičkom sredstvu.

7. STANDARD

Točna prezentacija rezultata relevantnim osobama

Prema ovom standardu psiholog treba:

- 7.1. Prezentirati testovne rezultate samo osobama koje na to imaju zakonsko pravo.
- 7.2. Mišljenja, ocjene, procjene i izvještaji psihologa moraju biti u skladu s razinom razumijevanja onih koji ih primaju i svrhom procjenjivanja.
- 7.3. Jasno naglasiti da testovni rezultati predstavljaju samo jedan izvor podataka i da ih uvijek treba sagledati zajedno s ostalim informacijama i objasniti koliku važnost u odnosu na ostale informacije o procjenjivanim ljudima imaju testovni rezultati.
- 7.4. Kad je to moguće, dati donositeljima odluka informaciju o tome kako im rezultati mogu koristiti prilikom odlučivanja.
- 7.5. Klijentima i korisnicima psiholoških usluga na razumljiv način objasniti rezultate kada oni služe za klasifikaciju.
- 7.6. Uključiti u pisane izvještaje jasan sažetak i kad je potrebno, specifične preporuke.
- 7.7. Kad je to moguće u prezentaciji rezultata izbjegavati brojčane podatke, nego koristiti kvalitativne kategorije i interpretaciju.